		Medisinsk serviceklinikk		Generelt dokument
Undersøkelse av etablerte og nye blodgivere, Blodbankene SSHF				Side 1 av 7
Dokumentplassering: II.MSK.FEL.LAB.FEL.IMTRA.FEL.2.3-10		Godkjent dato: 23.05.2023	Gyldig til: 23.05.2025	Dato endret: 26.07.2024
				Revisjon: 5.02

Medisinsk serviceklinikk/Fellesdokumenter MSK/Laboratoriene fellesdokumenter/Immunologi og transfusjonsmedisin fellesdokumenter/Tapping av blodgivere
 DISTRIBUSJONSliste: EK, SSA: prosedyreperm tapperom, SSF: Perm for autoriserte kopier på kvalitetsleders kontor
 ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Endret akkreditert fra ja til nei

HENSIKT

Sikre at blodgivere blir vurdert og godkjent for tapping iht. blodforskriften og Veileder for transfusjonstjenesten i Norge.

OMFANG

Gjelder alle som er sertifisert for undersøkelse og godkjenning av blodgivere.

AKKREDITERT?

Nei.

UTFØRELSE

Giver starter med å fylle ut elektronisk spørreskjema på venterommet. Dette skal gjøres uten hjelp og innsyn av andre. Ved strømstans/datastans benyttes papirskjema. Se [Tapping, produksjon og frislipping, manuelle rutiner. Blodbankene SSHF.](#)

Ved problemer med PC'en med elektronisk spørreskjema se [Back-up rutiner for elektroniske spørreskjema i Prosang, Blodbankene SSHF](#)

Intervjuet er privat, men barn under 2 år kan unntaksvis tas med.

Ved behov for innhentning av kliniske opplysninger som finnes i Sørlandet sykehus' journalsystem:

Legg inn følgende tekst (obs/spørreskjema): «Giver har muntlig gitt blodbanklege tillatelse til å innhente journalopplysninger SSHF vedrørende aktuell problemstilling».

Alternativt kan skriftlig samtykke innhentes på skjema for innhentning av kliniske opplysninger. Dette må da legges i hylle til blodbanklege, ev. sendes i internpost.

Ved behov for innhentning av kliniske opplysninger fra eksterne aktører fylles ut:

SSA: [Innhenting av kliniske opplysninger/epikrise, Blodbanken SSA](#)

SSF/SSK: [Innhenting av kliniske opplysninger. ImTra SSK.](#)

I. Undersøkelse av etablert blodgiver

- Prosang åpnes i G000, be om fødselsnummer (11 sifre).
- Les nøye alle tekster og OBS-koder i pop-up bildet.
- Givere fra annen blodbank eller som ikke har gitt på ≥ 5 år, skal behandles som nye og intervjues av personell som er sertifisert for dette. Se avsnitt [II Undersøkelse av ny blodgiver.](#)

Dokumentet skal verifiseres av medisinsk ansvarlig overlege.

DokumentID: D38870

Utarbeidet av: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Fagansvarlig: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Godkjent av: Klinikkdirektør Siri Tønnessen	Verifisert av: 22.05.2023 - Avd. overlege Christine T. Steinsvåg, 22.03.2023 - Kvalitetskoordinator Elin Hallheim Reiersøl
---	--	---	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Undersøkelse av etablerte og nye blodgivere, Blodbankene SSHF				Side: 2 Av: 7
Dokumentplassering: II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3-10	Utarbeidet av: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Fagansvarlig: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Godkjent dato: 23.05.2023	Godkjent av: Klinikkdirektør Siri Tønnessen	Revisjon: 5.02

Medisinsk serviceklinikk/Fellesdokumenter MSK/Laboratoriene fellesdokumenter/Immunologi og transfusjonsmedisin fellesdokumenter/Tapping av blodgivere

- **SSA:** Spør om giveren har mottatt påminnelse på SMS og ev. parallellinnkalling på E-post. Hvis ikke, rett ev. e-post/mobilnummer og sjekk at det er huket av for E-post /SMS. Sjekk at arbeidssted/skole med mer ligger inne.

Godkjenning av elektronisk spørreskjema

- For å få tilgang til det utfylte spørreskjema, må man huke av for «Påbegynne mottaking».
- Kun avvikende svar vises. Disse må vurderes og kommenteres iht. [Veileder for transfusjonstjenesten i Norge](#) og [Problemstillinger i forhold til blodgivere vurdert av blodbanklege. Blodbankene SSHF.](#) Godkjente svar hukes av i boksen under. Ikke godkjente svar hukes ikke av.
- Kommer det i løpet av samtalen frem opplysninger som skulle ha vært markert som avvikende svar, klikk på feltet «legg til» og skriv inn kommentar til spørreskjemaet, ev. henvis til nr. i spørreskjema.
- I løpet av samtalen med blodgiver skal følgende spørsmål stilles:
 - Var du i tvil om hva du skulle svare på noen av spørsmålene ved utfylling av elektronisk spørreskjema?
 - Bruker du faste medisiner?
 - Har du tatt noen form for smertestillende som Ibux, Paracet eller andre medisiner i de siste fire ukene?
 - Har du sår/kutt/munnsår eller gnagsår?
 - Har du vært i kontakt med helsevesenet eller tannhelsetjenesten siste 6 md?
- **Signatur**
Ved uklar signatur:
 - Gi info til blodgiver om at vi ønsker en signatur som giver kan gjenkjenne på senere tidspunkt.
 - Informer ev. om «Slett signatur» knappen og hvordan den gir mulighet for flere forsøk.
 - Hvis blodgivere ikke «godkjenner» sin signatur, be om legitimasjon fra giver og legg til kommentar om dette i spørreskjemaet.
 - Har giver ikke legitimasjon tilgjengelig sett øverste etikett fra tappeskjema på [signeringsetikett](#) og be om signatur.
- **Kan giver ikke tappes:** Velg «nekte tapping». Fjern huken for «Påbegynne mottaking» og slett timeavtalen.
Pass på at giver får riktig karantene og gi ev. ny time.
Avviser du giver pga. smitterisiko og du ser at giver feilaktig har vært godkjent med samme smitterisiko ved tidligere tappinger, er det ønskelig at vi tar prøver for smittetesting før giver forlater blodbanken.¹
- **Kan giver tappes:** Velg «tillat tapping». Sjekk at «tappekod» er riktig.
- Bruker giver ett eller flere medikamenter regelmessig², noter «medikament, dose og brukt mot» i OBS-tekst. Endringer i medikamentbruk må endres i OBS-teksten, ev. fjernes.
- Fjern OBS-tekster/koder som ikke relevante lengere.

¹ Aktuell smittetest vil forenkle vurderingen av behovet for pasientrettet look-back i forhold til tidligere givninger.

² Tas med faste intervall gjennom hele året.

 SØRLANDET SYKEHUS	Undersøkelse av etablerte og nye blodgivere, Blodbankene SSHF				Side: 3 Av: 7
Dokumentplassering: II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3-10	Utarbeidet av: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Fagansvarlig: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Godkjent dato: 23.05.2023	Godkjent av: Klinikkdirektør Siri Tønnessen	Revisjon: 5.02

Medisinsk serviceklinikk/Fellesdokumenter MSK/Laboratoriene fellesdokumenter/Immunologi og transfusjonsmedisin fellesdokumenter/Tapping av blodgivere

- Samtykker ikke giver til at plasma kan føres ut av Norge, legg inn OBS-kode A42 før godkjenning og tappeetiketter skrives ut.
- Sjekk om OBS-kode A95 ligger inne på menn med ferritin ≥ 100 .

Sjekking av giverdata

- **Blodtrykk og puls**

Mål blodtrykk og puls årlig på givere over 60 år, se: [Måling av blodtrykk og puls hos blodgivere, Blodbankene SSHF.](#)

- **Hemoglobin**

Hb tas før tapping ved følgende indikasjoner:

- Hb ved forrige tapping var $< 12,5$ g/dL (kvinner) / $< 13,5$ g/dL (menn). Vurder Hb før tapping hvis Hb ved forrige tapping var $< 13,0$ g/dL (kvinner) / $< 14,0$ g/dL (menn).
- Kvinner ved første tapping etter gjennomgått svangerskap.
- Når det er angitt i OBS-tekst/kode.

- **Ferritin**

Ferritin skal undersøkes på følgende indikasjoner:

- Mistanke om jernmangel ut fra Hb under tappegrensen eller fallende Hb i tre påfølgende prøver, dersom totalt fall er > 2 g/dL.
- Kvinner ved første tapping etter gjennomgått svangerskap.
- Når det er angitt i OBS-tekst/kode.

- **Antistoffscreening**

Antistoffscreening skal undersøkes på følgende indikasjoner:

- Kvinner ved første tapping etter gjennomgått svangerskap.
- Transfundert siden siste tapping.
- Når det er angitt i OBS-tekst/kode.

- **Totalprotein og IgG**

- Måles på plasmagivere en gang i året, sjekk at OBS-kode Y11 ligger inne.

- Eventuelle tilleggsanalyser bestilles i mottaksbildet.

- Hvis giveren har krysset «nei» på mottatt informasjon om blodgivning, eller P11 ikke ligger inne, avklar om «Velkommen til blodbanken» er mottatt. Forklar – ev. send denne som brev i Prosang (e-post/SMS) og legg inn OBS-kode P11.

- SSA: A-Info + Velkommen til blodbanken
- SSF/SSK: Z-Info + Velkommen til blodbanken

- Gi utmerkelse til de som skal ha iht. [Premiering av blodgivere, Blodbankene SSHF](#) og legg inn dette i Prosang.

- Sjekk om giver har samtykket til bruk av blod til andre formål, hvis ikke må giveren fylle ut [Informasjon om bruk av blod til andre formål enn direkte pasientbehandling. Innhenting av generelt samtykke. Blodbankene SSHF](#) OBS-kode M54/M55 legges deretter inn:

- SSA: Utføres i mottak

		Undersøkelse av etablerte og nye blodgivere, Blodbankene SSHF			Side: 4 Av: 7
Dokumentplassering: II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3-10	Utarbeidet av: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Fagansvarlig: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Godkjent dato: 23.05.2023	Godkjent av: Klinikkdirektør Siri Tønnessen	Revisjon: 5.02

Medisinsk serviceklinikk/Fellesdokumenter MSK/Laboratoriene fellesdokumenter/Immunologi og transfusjonsmedisin fellesdokumenter/Tapping av blodgivere

- SSF: Utføres i mottak.
- SSK: Utføres av kontoret.
- **SSK:** Se på trombocytterverdi med tanke på om giver kan gi trombocyttaferese/multiaferese.
- **Ved aferesetapping SSA og SSK:** Skriv siste Hb og ev. gjennomsnitt av de tre siste trombocyttemålingene på tappeskjemaet.
- Velg ok og tappeskjema skrives ut.

Jernsubstitusjon

Med mindre noe annet er nevnt i OBS-tekst, skal giveren ha 2000 mg jern etter tapping av erytrocyttholdig blodprodukt.³

Vi har to varianter:

- 30 stk. Ferromax tbl. (65 mg) 1 tbl. daglig i 30 dager
- 80 stk. AminoJern tbl. (25 mg) 2 tbl. daglig i 40 dager eller 1 tbl. daglig i 80 dager

Giver oppfordres til å forsyne seg med drikke og vises inn til tapperommet.

II. Undersøkelse av ny blodgiver

Informasjonsfilm vises til hver giver før utfylling av spørreskjema.

Finn frem sjekklister

SSA: [Sjekklister for mottak av nye blodgivere, Blodbank SSA](#)

SSF: [Sjekklister nye blodgivere, Medisinsk biokjemi og blodbank SSF](#)

SSK: [Sjekklister nye blodgivere, ImTra SSK](#).

Spør om giver har noen spørsmål til informasjonen som ble gitt. Spør om giver forstod hvorfor vi spør om risikoatferd, og hvorfor vi ikke kan stole utelukkende på blodprøvene. Si at det er viktig å svare ærlig og samvittighetsfullt på dette.

- Prosang åpnes i G000, be om fødselsnummer (11 sifre).
- Kontroller personopplysninger i generelt bildet. Spør om giveren har mottatt påminnelse på SMS/epost, hvis ikke, må det rettes under innkalling → regler for timeavtaler.
- Kontroller medbrakt ID og registrer med Ja/OK i boksen fremvist gyldig legitimasjon. Legg inn OBS-kode A44 hvis ID er glemt.
Har giver ikke norsk ID med bilde på, kan vi koble utenlandsk pass eller førerkort mot norske myndighetspapirer med givers norske fødselsnummer på.
- Spørreskjema: se pkt. **Godkjenning av elektronisk spørreskjema**
- I løpet av samtalen skal følgende spørsmål stilles:
 - Var du i tvil om hva du skulle svare på noen av spørsmålene ved utfylling av elektronisk spørreskjema?

³ Mannlige givere med ferritin ≥ 100 $\mu\text{g/L}$ skal ikke få tilbud om jern og vil få målt ferritin hvert 5. år.

		Undersøkelse av etablerte og nye blodgivere, Blodbankene SSHF			Side: 5 Av: 7
Dokumentplassering: II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3-10	Utarbeidet av: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Fagansvarlig: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Godkjent dato: 23.05.2023	Godkjent av: Klinikkdirektør Siri Tønnessen	Revisjon: 5.02

Medisinsk serviceklinikk/Fellesdokumenter MSK/Laboratoriene fellesdokumenter/Immunologi og transfusjonsmedisin fellesdokumenter/Tapping av blodgivere

- Har du noen kroniske sykdommer?
 - Bruker du noen faste medisiner?
 - Har du hatt noen langvarige utenlandsopphold?
 - Har du noen gang vært innlagt på sykehus?
- **Avvises giver:** Velg «nekte tapping». Avregistrer giver.
 - **Godkjennes giver for prøvetaking:** Velg «tillat tapping».
 - Bruker giver ett eller flere medikamenter regelmessig⁴, noter «medikament, dose og brukt mot» i OBS-tekst.
 - Mål blodtrykk og puls, og registrer det i Prosang.
 - Legg inn OBS-kode A15.
 - Spør om giver har fått e-post eller SMS med informasjonen «Velkommen til blodbanken» og legg inn OBS-kode P11.
 - SSA: A-Info + Velkommen til blodbanken
 - SSF/SSK: Z-Info + Velkommen til blodbanken
 - Samtykker ikke giver til at plasma kan føres ut av Norge, legg inn OBS-kode A42.
 - Eventuelle tilleggsanalyser som malaria, HTLV eller T.cruzi bestilles i mottaksbildet før etiketter skrives ut.

Giver fra annen blodbank eller som ikke har gitt siste 5 år

Giver fra annen blodbank eller som ikke har gitt siste 5 år, behandles som ny, men vurderes samtidig for tapping.

Giver fra annen blodbank: Har giver ikke besvart spørreskjema for nyregistrering, må giveren fylle det ut på nytt etter at vi har endret dette i Prosang → tapping/spørreskjema/spørreskjema som skal besvares i dag skal bruke spørsmål for: nyregistrering.

Kan giver tappes:

- Sjekk at «tappekode» blir endret til aktuell tapping (ikke nyregistrering).
- Sjekk at det er huket av for «medisinsk vurdering».

Arkivering:

SSA: [Sjekkliste for mottak av nye blodgivere, Blodbank SSA](#). Låst skap på blodgiverkonsulentens kontor

SSF: [Sjekkliste nye blodgivere, Medisinsk biokjemi og blodbank SSF](#). Låst skap på intervjurommet, BB.

SSK: [Sjekkliste nye blodgivere, ImTra SSK](#). Låst skap på fagbioingeniørkontor, 3.etg.

Kryssreferanser:

[II.MSK.FEL.LAB
FEL.IMTRA FEL.2-1](#)
[II.MSK.FEL.LAB
FEL.IMTRA FEL.2-5](#)
[II.MSK.FEL.LAB
FEL.IMTRA FEL.2-8](#)

[Håndtering av patologiske prøvesvar, hemoglobin under "tappegrensen" og ferritinresultater hos blodgivere, Blodbankene SSHF](#)
[Prøvetaking av blodgivere, Blodbankene SSHF](#)

[Informasjon om bruk av blod til andre formål enn direkte pasientbehandling. Innhenting av generelt samtykke. Blodbankene SSHF](#)

⁴ Tas med faste intervall gjennom hele året.

 SØRLANDET SYKEHUS	Undersøkelse av etablerte og nye blodgivere, Blodbankene SSHF				Side: 6 Av: 7
Dokumentplassering: II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3-10	Utarbeidet av: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Fagansvarlig: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Godkjent dato: 23.05.2023	Godkjent av: Klinikkdirektør Siri Tønnessen	Revisjon: 5.02

Medisinsk serviceklinikk/Fellesdokumenter MSK/Laboratoriene fellesdokumenter/Immunologi og transfusjonsmedisin fellesdokumenter/Tapping av blodgivere

II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.1- 1	Signeringsetikett for elektronisk spørreskjema, Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.1- 2	10 råd til deg som er blodgiver. Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.1- 3	Velkommen til Blodbanken, Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 1	Premiering av blodgivere, Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 3	Problemstillinger i forhold til blodgivere vurdert av blodbanklege. Blodbankene SSHF.
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 4	Malariatesting av blodgivere, Blodbankene SSHF.
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 5	HTLV-testing av blodgivere. Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 6	T. cruzi - testing av blodgivere. Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 7	Måling av blodtrykk og puls hos blodgivere, Blodbankene SSHF.
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 8	Håndtering av blodgivere med hemokromatose, Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 11	Back-up rutiner for elektroniske spørreskjema i Prosang, Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3- 13	Informasjonsbrosjyre til blodgivere om jern, Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.6- 4	Blodgivere med funksjonsnedsettelse, Blodbankene SSHF
II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.5-1	Tapping, produksjon og frislipping, manuelle rutiner. Blodbankene SSHF
II.MSK.Lab SSA.BB.2.2.1-6	Innhenting av kliniske opplysninger/epikrise, Blodbanken SSA
II.MSK.Lab SSA.BB.2.2.1-9	Sjekkliste for mottak av nye blodgivere, Blodbank SSA
II.MSK.ImTra.2.c.1-1	Innhenting av kliniske opplysninger. ImTra SSK.
II.MSK.ImTra.2.c.2-1	Sjekkliste nye blodgivere, ImTra SSK.
II.MSK.MSA SSF..2.B.2-1	Sjekkliste nye blodgivere, Medisinsk biokjemi og blodbank SSF

 SØRLANDET SYKEHUS	Undersøkelse av etablerte og nye blodgivere, Blodbankene SSHF				Side: 7 Av: 7
Dokumentplassering: II.MSK.FEL.LAB FEL.IMTRA FEL.2.3-10	Utarbeidet av: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Fagansvarlig: Fagansvarlige bioingeniører SSHF	Godkjent dato: 23.05.2023	Godkjent av: Klinikkdirektør Siri Tønnessen	Revisjon: 5.02

Medisinsk serviceklinikk/Fellesdokumenter MSK/Laboratoriene fellesdokumenter/Immunologi og transfusjonsmedisin fellesdokumenter/Tapping av blodgivere

Eksterne referanser:

[9.2 Felleskatalogen på web](#)

[13.6 Veileder for transfusjonstjenesten i Norge](#)

[2.12 Blodforskriften](#)